Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0229

Politické represie a humanitárna situácia na Kube

Uznesenie Európskeho parlamentu z 18. júna 2026 o politických represiách a humanitárnej situácii na Kube (2026/2735(RSP))

Európsky parlament,

– so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o situácii na Kube, najmä na uznesenie z 19. septembra 2024 o prípade Josého Daniela Ferrera Garcíu na Kube[1], uznesenie z 29. februára 2024 o kritickej situácii na Kube[2] a uznesenie z 12. júla 2023 o stave v súvislosti s Dohodou o politickom dialógu a spolupráci medzi EÚ a Kubou vzhľadom na nedávnu návštevu vysokého predstaviteľa na ostrove[3],

– so zreteľom na Dohodu o politickom dialógu a spolupráci medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a Kubánskou republikou na strane druhej[4], podpísanú v decembri 2016, ktorá sa dočasne uplatňuje od 1. novembra 2017, a najmä na doložku o základných ustanoveniach podľa článku 1 ods. 5 a doložku o pozastavení podľa článku 85 ods. 3 písm. b) tejto dohody,

– so zreteľom na súhlas s dohodou o politickom dialógu a spolupráci, ktorý Parlament udelil 5. júla 2017 pod podmienkou, že Kuba zásadne zlepší situáciu v oblasti ľudských práv a základných slobôd na Kube,

— so zreteľom na globálny sankčný režim EÚ v oblasti ľudských práv (Magnitského akt EÚ),

– so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv, Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach, Dohovor OSN proti

---

1 Ú. v. EÚ C, C/2024/7213, 10.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/7213/oj.
2 Ú. v. EÚ C, C/2024/6748, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6748/oj.
3 Ú. v. EÚ C, C/2024/4001, 17.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4001/oj.
4 Ú. v. EÚ L 337 I, 13.12.2016, s. 3., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/2232/oj.

mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu a Dohovor OSN o právach dieťaťa, ktorých je Kuba zmluvnou stranou,

– so zreteľom na správy mimovládnej organizácie Prisoners Defenders (Obhajcovia väzňov), najmä na jej mesačnú správu z mája 2026 uverejnenú 11. júna 2026, ktorá sa zaoberá mučením, štrukturálnym porušovaním riadneho procesu, „predtrestnou spoločenskou nebezpečnosťou“, digitálnym sledovaním a nútenou podvýživou v kubánskych väzniciach,

– so zreteľom na spoločné vypočutie Výboru pre zahraničné veci a Podvýboru pre ľudské práva venované situácii na Kube, ktoré sa konalo 5. mája 2026, a na svedectvá, ktoré podali spravodajca pre Kubu z Medziamerickej komisie pre ľudské práva (IACHR) Stuardo Ralón Orellana a kubánsky opozičný vodca a bývalý politický väzeň José Daniel Ferrer,

– so zreteľom na prejavy podpredsedníčky Komisie/vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP) Kaje Kallasovej na plenárnej schôdzi Európskeho parlamentu, najmä na prejavy zo 6. mája 2025 a 19. mája 2026, a na dialógy o ľudských právach medzi EÚ a Kubou,

– so zreteľom na vyhlásenie IACHR z 25. marca 2026,

– so zreteľom na Dohodu o slobode, ktorú 2. marca 2026 v Miami podpísali kubánske opozičné koalície, Pasos de Cambio a Asamblea de la Resistencia Cubana (ARC),

– so zreteľom na správu Medziamerickej komisie pre ľudské práva z 12. júna 2023 o prípade obhajcov práv Oswalda Payáa a Harolda Cepera na Kube,

– so zreteľom na obžalobu zverejnenú 20. mája 2026 na Obvodnom súde Spojených štátov amerických pre južný obvod štátu Florida, v ktorej bolo vznesené obvinenie voči Raúlovi Castrovi a piatim ďalším predstaviteľom obvineným v súvislosti so zostrelením dvoch civilných lietadiel v roku 1996, ktoré patrili organizácii Brothers to the Rescue,

– so zreteľom na článok 136 ods. 2 a ods. 4 rokovacieho poriadku,

A. keďže vyše päť desaťročí politických a hospodárskych rozhodnutí kubánskeho komunistického režimu priviedlo krajinu do hlbokej krízy poznačenej výpadkami prúdu trvajúcimi až 22 hodín denne, akútnym nedostatkom potravín, vody, paliva a liekov a rozšírenou chudobou, a to v rámci ústavne zakotveného režimu jednej strany, ktorý je pri moci viac ako 67 rokov a v ktorom je komunistická strana jedinou povolenou politickou silou; keďže tento kolaps politického a hospodárskeho modelu založeného na nehybnosti, represiách a

odpore voči zmene, umocnený absenciou slobodných a spravodlivých volieb založených na politickej súťaži a zákazom politického pluralizmu, približuje Kubu čoraz viac charakteristikám zlyhávajúceho štátu a predstavuje v tomto regióne protidemokratickú anomáliu;

B. keďže podľa mimovládnej organizácie Prisoners Defenders Kuba koncom mája 2026 zadržiavala rekordných 1 281 politických väzňov, medzi ktorými boli aj maloletí, pričom niektorí z nich boli držaní vo väzniciach s maximálnym stupňom stráženia spolu s dospelými, a zdravotný stav mnohých zadržiavaných, medziiným športovcov, umelcov, nezávislých novinárov a pokojných aktivistov, bol veľmi vážny; keďže táto organizácia zdokumentovala systematické mučenie, sexuálne násilie a vyhrážanie sa smrťou zadržaným osobám a v štatisticky reprezentatívnej štúdii zistila, že každý politický väzeň vypočutý v rámci štúdie vrátane maloletých osôb bol mučený a bola mu odopretá lekárska starostlivosť, pričom sa pravidelne opakovalo svojvoľné zadržiavanie v izolácii, nedobrovoľné dočasné zmiznutia a obťažovanie rodín; keďže prípad Josého Daniela Ferrera, zakladateľa Vlasteneckej únie Kuby a väzňa svedomia, ktorého prepustenie Európsky parlament opakovane požadoval, je typickým príkladom metód tohto režimu a v októbri 2025 vyústil do jeho núteného exilu;

C. keďže bežní Kubánci sa vo svojom každodennom živote stretávajú s tým, že nemocnice nedokážu normálne fungovať, chýbajú im základné lieky a pacienti si musia priniesť vlastné zásoby, a zároveň čelia chronickému nedostatku potravín, vody a základného tovaru, ktorý sa predáva iba v predajniach, kde sa platí vo valutách a kde si ľudia s bežným štátnym platom nemôžu dovoliť nakupovať; keďže podľa Kubánskeho strediska pre monitorovanie ľudských práv 89 % rodín žije v extrémnej chudobe a 7 z 10 Kubáncov sa nemôže pravidelne najesť, pričom OSN uvádza, že na chirurgický zákrok čaká vyše 96 000 osôb vrátane 11 000 detí a približne 1 milión ľudí je závislých od zásobovania vodou z cisterien, ktoré je obmedzené nedostatkom nafty;

D. keďže v apríli 2026 EÚ uvoľnila ďalšie 2 milióny EUR na humanitárnu pomoc nad rámec 4 miliónov EUR, ktoré už boli tento rok pridelené karibskej oblasti, na podporu humanitárnych partnerov poskytujúcich naliehavú pomoc najzraniteľnejším osobám; keďže aktualizovaný akčný plán OSN pre Kubu, ktorého cieľom je pomôcť približne dvom miliónom ľudí, je naďalej výrazne podfinancovaný, lebo OSN síce zmobilizovala 26,2 milióna USD, no stále chýba 68 miliónov USD;

E. keďže kumulatívna inflácia na Kube za posledné štyri roky presahuje 500 % a platy vyplácané štátom pri kurze na čiernom trhu, ktorý je jediným reálnym kurzom na ostrove, zodpovedajú sume v rozmedzí 15 až 25 USD mesačne; keďže vinou režimu sa Kuba stala závislou od

dovážaného paliva a vzhľadom na to, že jej tradiční dodávatelia Rusko a Venezuela obmedzili dodávky, energetická kríza sa prehĺbila a v októbri 2024 vyvrcholila úplným kolapsom štátnej elektrizačnej sústavy na niekoľko dní, v dôsledku čoho zostalo 11 miliónov ľudí bez elektriny;

F. keďže Kuba ako úrodná tropická krajina, ktorá bola kedysi jedným z najväčších svetových výrobcov cukru, v súčasnosti dováža viac ako 70 % potravín, ktoré konzumuje, pričom tento kolaps je priamym dôsledkom desaťročí kolektivizovaného, štátom kontrolovaného a militarizovaného poľnohospodárstva a neproduktívneho hospodárskeho modelu;

G. keďže túto humanitárnu krízu nespôsobilo žiadne vonkajšie embargo, ale je priamym následkom samotného modelu režimu a jeho zlyhaní – militarizácie a štátnej monopolizácie hospodárstva, potláčania súkromného podnikania a presmerovania zdrojov do bezpečnostného aparátu namiesto do potravín, liekov a elektrickej energie, ktoré obyvateľstvo potrebuje; keďže stelesnením tohto modelu je skorumpovaný vojenský konglomerát GAESA, ktorý ovláda takmer polovicu hospodárstva ostrova, nikomu sa nezodpovedá a zmocňuje sa príjmov režimu v tvrdej mene vrátane príjmov z lekárskych misií, ktoré OSN prirovnáva k nútenej práci, a to v situácii, keď nemocnice zostávajú bez základných dodávok; keďže túto krízu nemožno vnímať oddelene od desaťročí štátnych represií a ďalšia nestabilita predstavuje riziko závažnejších humanitárnych, migračných a bezpečnostných dôsledkov;

H. keďže vzťahy medzi EÚ a Kubou sa riadia dohodou o politickom dialógu a spolupráci, ktorej deklarovaným cieľom bolo, aby sa režim postupne otvoril a zlepšil situáciu svojich občanov; keďže takmer deväť rokov po tom, ako Európsky parlament udelil súhlas s dohodou o politickom dialógu a spolupráci, sa režim nijako výrazne neotvoril, ale naopak zintenzívnil represie, prenasleduje disent a zvýšil počet politických väzňov, zatiaľ čo hospodárska situácia sa zhoršila na neprijateľnú úroveň; keďže dohoda neplnila svoj hlavný účel, pričom PK/VP uznala, že dohoda nesplnila svoje ciele, a v súčasnosti je predmetom preskúmania;

I. keďže voči vládnemu režimu panuje na ostrove aj mimo neho široký odpor, o čom svedčia opakujúce sa demonštrácie a typické protesty, ktorých účastníci búchajú do hrncov a panvíc (*cacerolazo*), a tiež najväčší exodus v histórii Kuby, keď státisíce ľudí odchádzajú hľadať lepšiu budúcnosť, zatiaľ čo mnohí, ktorí utiekli alebo boli nútení odísť, sa nemôžu vrátiť a zostávajú v exile; keďže jedinou reakciou režimu na požiadavky na zmenu je upevňovanie moci a stupňovanie represií;

J. keďže brutálna a neúprosná represia je jediným mechanizmom, ktorý udržuje režim pri živote; keďže v júli 2021 vyšli do ulíc vo viac ako

päťdesiatich mestách tisíce ľudí a skandovali „Slobodu!“; keďže išlo o najväčšiu vlnu protestov od roku 1994, ktorú potlačili policajti v občianskom odeve, polovojenské jednotky a výbory na obranu revolúcie; keďže stovky ľudí boli bezdôvodne zadržané a viac ako 700 osôb bolo súdených v skrátenom konaní, ktoré Európsky parlament odsúdil ako „súdnu frašku“, pričom boli vynesené odňatia slobody až do výšky 25 rokov za pokojné protesty, čo môže predstavovať zločiny proti ľudskosti; keďže odkaz bol zámerne exemplárny: každý, kto protestuje, riskuje svoju prácu, slobodu, rodinu alebo život;

K. keďže režim vytrvalo zamieta vstup delegáciám Európskeho parlamentu, osobitným spravodajcom OSN a nezávislým pozorovateľom a trvá na tom, aby boli demokratická opozícia a nezávislá občianska spoločnosť vylúčené z akéhokoľvek politického dialógu;

L. keďže v posledných mesiacoch sa uskutočnili rozhovory medzi predstaviteľmi kubánskeho režimu a vládou Spojených štátov, ktorých obsah nebol zverejnený, a keďže režim potvrdil, že tieto rokovania s Washingtonom prebehli; keďže Spojené štáty prijali cielené sankcie voči vysokopostaveným predstaviteľom režimu a inštitúciám jeho bezpečnostného a vojenského aparátu, pričom ako dôvod uviedli represie režimu v rámci krajiny a nepriateľské aktivity v zahraničí; keďže žiadny proces normalizácie vzťahov nesmie prebiehať na úkor ľudských práv a nesmie kubánsky režim zbavovať zodpovednosti;

M. keďže kubánsky režim udržiava úzku vojenskú spoluprácu s Ruskou federáciou vrátane údajného náboru tisícov kubánskych štátnych príslušníkov, aby bojovali v ruskej útočnej vojne proti Ukrajine, čo je nezlučiteľné s duchom dohody o politickom dialógu a spolupráci a v rozpore s bezpečnostnými záujmami EÚ; keďže koncom marca 2026 bolo tankeru vo vlastníctve Ruska, ktorý prevážal odhadom 730 000 barelov ropy, povolené zakotviť na severnom pobreží Kuby;

N. keďže 2. marca 2026 viac ako 50 kubánskych opozičných organizácií a organizácií občianskej spoločnosti z ostrova aj zo zahraničia predložilo plán demokratickej transformácie známy ako „Dohoda o oslobodení“, v ktorom sa stanovujú tri fázy, a to oslobodenie, stabilizácia a obnova a demokratizácia, ktoré vyvrcholia slobodnými, spravodlivými voľbami s účasťou viacerých strán pod dohľadom medzinárodného spoločenstva; keďže akúkoľvek transformáciu musia viesť Kubánci a musí zahŕňať všetkých Kubáncov, a to tak na ostrove, ako aj v diaspóre;

1. čo najdôraznejšie odsudzuje systematické represie kubánskeho režimu, najmä mučenie, sexuálne násilie, vyhrážanie sa smrťou, znemožňovanie prístupu k potravinám, hromadné sledovanie, nútenú prácu a súdne prenasledovanie politických väzňov, demonštrantov, disidentov, študentov, náboženských vodcov a obhajcov ľudských

práv, a väznenie detí; vyjadruje plnú solidaritu s kubánskym ľudom a so všetkými prenasledovanými za obranu svojich základných práv vrátane vedúcich predstaviteľov historickej a vznikajúcej demokratickej opozície a nezávislých občianskych hnutí;

2. požaduje okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých politických väzňov a všetkých osôb svojvoľne zadržiavaných za uplatňovanie ich základných práv vrátane maloletých osôb, ukončenie mučenia a zlého zaobchádzania, okamžitý prístup k slobodným a spravodlivým súdnym procesom a zdravotnej starostlivosti pre osoby so závažnými ochoreniami a úplné odškodnenie obetí mučenia; žiada, aby kubánsky režim poskytol Medzinárodnému výboru Červeného kríža, osobitným spravodajcom a postupom OSN, delegácii Európskeho parlamentu a nezávislým pozorovateľom neobmedzený prístup do všetkých väzobných zariadení, a vyjadruje poľutovanie nad tým, že to režim opakovane odmieta;

3. je presvedčený, že jedinou cestou z ťažkej situácie, ktorú kubánsky ľud prežíva v dôsledku utrpenia, chudoby a izolácie, sú hlboké hospodárske a politické zmeny, ktoré bezodkladne povedú k prechodu na plnohodnotnú pluralitnú demokraciu, v ktorej disidenti nebudú prenasledovaní, väznení, mučení ani vraždení a v ktorej budú dodržiavané základné ľudské práva a slobody na základe celonárodného dialógu, ktorého cieľom bude dosiahnuť transformáciu bez obmedzení;

4. naliehavo vyzýva kubánsky režim, aby predložil udržateľné a zmysluplné hospodárske reformy, ktoré zaručia právnu istotu a budú podporovať nezávislé hospodárske subjekty, súkromné iniciatívy, investície a slobody ako základné opatrenia na zabránenie kolapsu;

5. vyzýva kubánske orgány, aby chránili ľudské práva a zaručili právo na pokojné zhromažďovanie a slobodu prejavu bez diskriminácie na základe politických názorov; dôrazne odsudzuje všetky porušenia občianskych a politických práv a slobôd vrátane bezdôvodného väznenia, zlého zaobchádzania, mučenia, obmedzovania slobody prejavu, združovania a pokojného zhromažďovania, prenasledovania nezávislých novinárov, obhajcov ľudských práv a predstaviteľov občianskej spoločnosti, ako aj neprimeraného uplatňovania trestných sankcií voči pokojným demonštrantom;

6. opakuje svoje predchádzajúce pozície týkajúce sa aktivácie doložky o pozastavení dohody o politickom dialógu a spolupráci a vyzýva PK/VP a členské štáty, aby objasnili, že pokiaľ nebudú podniknuté jasné, konkrétne a významné kroky na zavedenie takýchto zmien vrátane jasného návrhu plánu prechodu k demokracii na Kube, okamžitého a bezpodmienečného prepustenia takmer 1 300 politických väzňov a povolenia pre Kubáncov, ktorí boli nútení opustiť krajinu, aby sa vrátili bez odvetných opatrení, EÚ bezodkladne pristúpi k

pozastaveniu dohody o politickom dialógu a spolupráci, ktorú kubánsky režim systematicky porušuje;

7. vyzýva na prijatie cielených opatrení podľa globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv voči osobám zodpovedným za represie, počnúc najvyššími predstaviteľmi režimu vrátane Miguela Díaza-Canela a najvyšších funkcionárov bezpečnostného, súdneho a väzenského aparátu, a voči vedeniu konglomerátu GAESA;

8. vyzýva kubánsky režim, aby zrušil všetky formy predtrestných mechanizmov, ktoré štát využíva na umlčovanie a svojvoľné väznenie občanov, a aby prepustil všetky osoby odsúdené na základe týchto mechanizmov bez toho, aby spáchali akýkoľvek trestný čin;

9. vyzýva na nezávislé medzinárodné vyšetrovanie podmienok vo väzniciach, režimu nútenej podvýživy a úmrtí vo väzbe;

10. odsudzuje materiálnu podporu, ktorú kubánsky režim poskytuje Rusku v jeho útočnej vojne proti Ukrajine, vrátane verbovania kubánskych občanov na boj proti Ukrajine a jeho prehlbujúcu sa vojenskú spoluprácu s Moskvou a trvá na tom, že táto otázka musí byť ústredným prvkom únijného preskúmania vzťahov s Kubou; rovnako odsudzuje spojenie režimu s Lukašenkovým režimom v Bielorusku vrátane úzkych vojenských a bezpečnostných väzieb, ktoré oslabujú európsku bezpečnosť;

11. trvá na tom, aby sa nezávislá občianska spoločnosť a demokratická opozícia bez odvetných opatrení zúčastňovali na akomkoľvek dialógu v rámci dohody o politickom dialógu a spolupráci, lebo ich začlenenie si vyžaduje samotná dohoda, a opakuje, že EÚ sa v žiadnom prípade nesmie podieľať na porušovaní ľudských práv na ostrove, a to ani pokiaľ ide o lekárske misie zahŕňajúce nútenú prácu, ktorých zastavenie vo všetkých formách od kubánskeho režimu požaduje;

12. vyjadruje najhlbšie a naliehavé znepokojenie nad dramatickým zhoršením životných podmienok na Kube a nad rastúcimi humanitárnymi dôsledkami nedostatočného prístupu k palivu, liekom, potravinám a inému základnému tovaru a verejným službám, ktoré postihujú najmä zraniteľné skupiny; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vytvorili humanitárne koridory, ktoré by dodávali energiu, potraviny a lieky priamo kubánskemu ľudu a nezávislým podnikom, s vylúčením účasti štátu, a vyzýva všetkých darcov, aby zintenzívnili humanitárnu pomoc, ktorá musí zostať chránená, bez štátneho sprostredkovania a nikdy nesmie financovať režim;

13. je pripravený spolu s medzinárodným spoločenstvom poskytnúť Kube rozsiahlu pomoc prostredníctvom koridorov fungujúcich nezávisle na kubánskom režime hneď, ako začne dôveryhodný prechod k demokracii, aby sa tento ostrov mohol stať prosperujúcim a aby sa zabezpečil blahobyt jeho občanov; vyzýva PK/VP a členské štáty, aby dôsledne poukazovali na tieto prípady na všetkých príslušných fórach

a podporovali zodpovednosť a pokojný prechod pod vedením občanov;

14. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade, Komisii, rotujúcemu predsedníctvu Rady, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, osobitnej zástupkyni EÚ pre ľudské práva, vládam a parlamentom členských štátov, Organizácii amerických štátov, Organizácii Spojených národov, Euro-latinskoamerickému parlamentnému zhromaždeniu, Spoločenstvu štátov Latinskej Ameriky a Karibiku a kubánskemu režimu.